

af den hele Communallov, saa maatte man skyde Communallovens Ikræfttræden ud, indtil de fornødne Valgforanstaltninger vare ordnede. Hvad dernæst Sagen selv angaaer, saa troer jeg, at jeg med Hensyn til de Betænkninger, der herom ere gjorte, kan henvise til, hvad jeg meget udførligt har yttret ved Sagens Behandling igjennem en Række af Møder i det andet Thing, og som gif ud fra, at det er saa langt fra, at jeg har forelagt dette Udkast i det 2de med at kunne udsætte Communalloven, som jeg forøvrigt ikke seer mig istand til at faae fuldført i denne Sæssion; — jeg siger, at det er saa langt fra, at jeg har anbefalet Hans Majestæt dette Udkasts Forelæggelse, for at kunne udsætte Communallovens Udgivelse, at det netop er, for at komme ind paa den, at jeg har udarbejdet det foreliggende Lovudkast. (Hør!). Det er nemlig vitterligt, og det er idag atter fremtraadt, at der foreligger den største Uoverensstemmelse imellem Anskuelserne om den rette Valgmaade i Communerne, at der navnlig er meget indflydelsesrige Mænd, som have modsatte Anskuelser af mine om Grundætningen for Communalvalgene. Saalænge denne Modsætning ikke er udsjævnnet, saalænge man ikke har kunnet komme overeens i saa Henseende, saa var det et unyttigt Arbejde at fremkomme med Communalloven. Jeg kunde ikke opgive min Overbeviisning, og kunde jeg altsaa ikke faae denne Uoverensstemmelse hævet paa en saadan Maade, at jeg kunde gaae ind derpaa, saa maatte jeg opgive at udarbejde Communalloven, og det vil sige, saa maatte jeg — det erkjender jeg — opgive min nærværende Stilling. Det er derfor, jeg har bragt dette Spørgsmaal frem, og det er navnlig derfor, at jeg har bragt det frem for Landets Vedkommende; thi det er med Hensyn til dette, at Modsætningen har vist sig. Dette ligger allerede for i Sagens tidligere Historie. Blot et Forsøg paa at bringe en Valglov istand for en ganske enkelt Deel af Communalbestyrelsen (De større Grundeieres Repræsentation i Amtsraadet) strandede; Regjeringen tog sit Forslag tilbage, og det blev i det Væsentlige ved det Gamle. Det er disse Betragtninger, i hvilke jeg har troet at finde en retsfærdiggjørende Grund for, at jeg er fremkommen med denne communale Valglov. Jeg

kunde ibrigt, som sagt, ikke overkomme til denne Sæssion at fremkomme med den hele Communallov, et Arbejde, der efter mit Skøn har særdeles store Vanskeligheder, ligesom jeg langt fra har saa store Gyver, som man har gjort mig den Ære at ville tillægge mig.

Det er dernæst af en følgende Taler for langt ophyst, om Sognepræsten skulde regnes med blandt de Medlemmer af Sogneforstanderskabet, som vare deelte i en større og en mindre Halvdeel; det forekommer mig aldeles klart, at han ikke er et af Sogneforstanderskabets Medlemmer, om hvilke der tales i § 1, men at han kun har Sæde og Stemme i visse Sager, og at han altsaa ikke regnes med blandt hine Medlemmer. Dette er allerede ogsaa saaledes rigtigt opfattet af nogle af de følgende Talere.

Naar den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgreds (S. N. Hansen) meente, at der skulde danne sig aldeles bestemte Partier i hvert Sogn, saa troer jeg, ligesom det ogsaa er blevet yttret fra andre Sider, at det ikke i Virkeligheden vil gaae saaledes til. Jeg skal imidlertid ikke indlade mig videre paa disse fremtidige Forhold, og dermed paa et Spørgsmaal, som jo nu ikke kan bringes til nogen egentlig Afgjørelse; derimod skal jeg bemærke, at den ærede Rigsdagsmand maa have misforstaaet § 7, eller overseet dens Indhold, naar han yttrede, at 34 à 35 Mænd kunne komme til at vælge 3 Medlemmer af Amtsraadet; thi der staaer jo i § 7, at Tallet ikke i noget District maa blive mindre end 100 Vælgere, idet det altid skal suppleres til 100, naar der ikke i samme er saamange Valgbare til Landsthinget. I de større Amtsraadsdistricter bliver et betydeligt større Antal Vælgere. Naar der endeligen af ham er talt om Godseiernes Ret til at møde ved Fuldmægtig i Sogneforstanderskabet, da har jeg ved Sagens Forhandling i det andet Thing udviklet, at dennes Ret er knyttet til de nærværende Forhold, og ikke kan finde nogen Anvendelse efter dette Udkast, hvis det skulde blive til Lov.

Jeg kommer nu til de betydeligere Bemærkninger, som af den meget agtede Rigsdagsmand for Nykjøbing paa Falster (Monrad) ere blevne fremsatte imod Udkastet. Jeg kan